

Nr 99.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1930 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om anskaffande av nya lokaler till Gotlands artillerikårs tygförråd och verkstäder m. m.

(1:a avd.)

Uti två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *G. W. Roos* och *L. G. Bodin*, nr 10, samt den andra inom andra kammaren av herr *G. Svedman m. fl.*, nr 22, har hemställts, det riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att efter verkställd utredning förslag må avgivas till riksdagen angående åtgärder för anskaffande till Gotlands artillerikårs tygförråd och verkstäder av nya lokaler, varefter de nuvarande må kunna upplåtas till föreningen Gotlands fornvänner.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning framhållit, hurusom de till Gotlands artillerikårs tyganstalt och Gotlands fornsal upplåtna lokalerna vore för sina ändamål alltför otillräckliga och otidsenliga. Ett stort behov föreläge därför, att åt såväl tyganstalten som fornsalen bereddes ökade utrymmen. Enligt motionärernas mening skulle detta behov kunna på lämpligaste sätt tillgodoses därigenom, att nya byggnader uppfördes för tyganstalten och att, sedan dessa kommit till stånd, de för ändamålet hittills använda byggnaderna upplåtes till fornsalen. Utgifterna härför skulle enligt en uppgjord preliminär kostnadsberäkning uppgå till 200,000 kronor. I detta belopp vore emellertid icke inberäknade kostnader för maskinella anordningar i tygverkstaden, yttre ledningar, vägar, planering och stängsel.

Utskottet har med stöd av § 46 riksdagsordningen inhämtat yttrande i ärendet från arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement, som i ärendet hört militärbefälhavaren på Gotland. De avgivna yttrandena äro såsom bilagor fogade vid detta utlåtande.

Av de utav myndigheterna avgivna yttrandena framgår, att de lokaler, som för närvarande disponeras av Gotlands artillerikårs förråd och verkstäder, icke äro för sitt ändamål lämpliga. Utskottet har därför intet att erinra mot att för ordnandet av nya lokaler för kårens förråd och verkstäder skäligt bidrag lämnas av medel under fjärde huvudtiteln under förutsättning, att åt föreningen Gotlands fornvänner upplåtas de av kåren nu disponerade lokalerna. De utgifter, som i övrigt bliva erforderliga för möjliggörande av denna upplåtelse, torde emellertid böra ställas till förfogande från annat håll.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet vill samtidigt betona, att vid den utredning, som utskottet anser sig böra förorda, det bör tagas under överbäggande huruvida icke förräds- och verkstadslokaler kunna beredas genom ändering av någon kronan tillhörig byggnad.

Utskottet hemställer,

att riksdagen i anledning av herrar Roos' och Bodins samt herr Svedmans m. fl. förevarande motioner (I: 10 och II: 22) må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning och för riksdagen framlägga förslag rörande förflyttning av Gotlands artillerikårs nuvarande förråd och verkstäder ävensom dispositionen av de nu för ändamålet använda lokalerna.

Stockholm den 4 april 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 97.

Bilagor.

Till Riksdagens Statsutskott.

Jämlikt nådig remiss den 11 sistlidna februari anbefallda att avgiva gemensamt yttrande över två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren, nr 10, av herrar G. Roos och L. G. Bodin, och den andra inom andra kammaren, nr 22, av herr G. Svedman m. fl. angående anskaffande av nya lokaler för Gotlands artillerikårs tygförråd och verkstäder m. m., få arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement efter militärbefälhavarens på Gotland hörande samt med bifogande av dennes yttrande och remisshandlingens återställande härmed äran anföra följande.

De till Gotlands artillerikårs tyganstalt för närvarande upplåtna lokalerna vid Mellangatan i Visby äro för detta sitt ändamål mindre lämpliga, vilket framgår såväl av motionerna som av militärbefälhavarens yttrande. Emellertid torde dessa olägenheter icke vara så avsevärda, att detta förhållande i och för sig bör föranleda att med tillbakasettande av andra mera trängande nybyggnadsbehov, såsom exempelvis ammunitionsförrådets vid artilleriet och infanteriet modernisering, de av motionärerna föreslagna nybyggnaderna för tyganstaltens verkstäder och tygförråd nu böra komma till utförande.

Därest det är önskvärt att nu tillgodose Gotlands fornsals behov av ökat utrymme genom överlämnande till fornsalen av tyganstaltens nuvarande lokaler vid Mellangatan, hava arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement intet att erinra mot, att nya byggnader uppföras för tyganstalten på sätt motionärerna föreslagit, dock under förutsättning att kostnaderna härför icke komma att belasta fjärde huvudtitelns anslag.

Kostnaderna för uppförande av nya lokaler för artillerikårens tyganstalt uppgå till sammanlagt 300,000 kronor, varav 200,000 kronor enligt den till

motionen fogade preliminära kostnadsberäkningen samt 100,000 kronor för vatten- och avloppsledningar m. m. samt maskinell utrustning enligt bifogade kostnadsberäkning.

Stockholm den 7 mars 1930.

B. av Champs.
Hj. Thorén.

Ludvig Hammarskiöld.
Gunnar Fock.

E. G. Mörner.

Till Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

Med anledning av remiss den 19 innevarande månad, D. N:r 430 angående nya lokaler för A. 7:s tygförråd och tygverkstäder m. m. får jag äran anföra följande.

A. 7:s tygförråds- m. m. lokaler i Visby äro mindre lämpliga för sitt ändamål, på grund av såväl lokalernas belägenhet invid smala gator i staden som ock själva lokalernas beskaffenhet. Särskilt torde dessa olägenheter komma att framträda i den mån motoriseringen av A. 7 fortgår.

Från försvarsverkets sida anser jag det därför vara förmånligt, därest å kronans mark i närheten av A. 7:s etablissemang byggnader för kårens tygförråd och verkstäder m. m. komma att uppföras.

Kommer detta att bliva förhållandet, har jag intet att erinra mot att, sedan de nya tygförråds- m. fl. lokalerna tagits i bruk, de nuvarande lokalerna upplätas till föreningen Gotlands fornvänner. Jag förutsätter därvid, att erforderligt anslag för nybyggnaderna ifråga upptages under annan huvudtitel än fjärde, då ännu mer trängande behov för Gotlands försvar finnas att tillgodoses, t. ex. anskaffning av luftvärnsartilleripjäser.

Chefens för A. 7 yttrande bifogas.

Remisshandlingarna återgå härjämte.

Visby den 27 februari 1930.

O. G. Thörnell.
Militärbefälhavare.

A. Dählström.

Till militärbefälhavaren på Gotland.

Vördsamt yttrande jämlikt stabs e. s. avd. I nr 120/1930 över i riksdagen väckta motioner angående anskaffande av nya lokaler för A. 7:s tygförråd och tygverkstäder.

De i motionerna framhållna olägenheterna av tygstationens nuvarande förläggning äro av den storleksordning att de redan nu omöjliggöra en ekonomisk och ordnad drift. Efter genomförd motorisering med därav följande ökade krav på utrymmen och maskinell utrustning torde en förflyttning av tygstationen bliva en tvingande nödvändighet därest den över huvud skall kunna fylla sin uppgift.

Ur A. 7:s synpunkt är därför behovet av åtgärder i motionens syfte i hög grad trängande.

Därest tygstationen erhåller nya lokaler till den omfattning som i motionens kostnadsberäkning upptagits, möter från kårens sida intet hinder för de nuvarande lokalernas upplåtande till föreningen Gotlands fornvänner.

Remisshandlingen återgår.

Visby den 21 februari 1930.

Gunnar Salander.

Kärchef.

John Lindgren.

Kostnadsberäkning

över yttre ledningar för vatten, avlopp, gas, elektrisk kraft och belysning, vägar, stängsel och planering samt maskinella anordningar för tyganstalt å Kungl. Gotlands artillerikårs övningsfält vid Visby.

Ledningar för vatten	kronor	12,000:—
» » avlopp	»	3,800:—
» » gas	»	1,800:—
» » elektrisk kraft och belysning	»	5,000:—
Väg	»	15,000:—
Stängsel	»	2,400:—
Planering	»	13,000:—
Maskinell utrustning	»	47,000:—

Summa kronor 100,000:—

Stockholm den 19 januari 1930.

Gunnar Fock.

Byråchef.